Tolesnių archeologijos tyrinėjimų metu reikėtų rasti piliakalnio gyvenvietę kitoje vietoje arba įrodyti, kad jos nėra ir išbraukti gyvenvietę iš paminklų sąrašo.

SALDUVĖ HILL-FORT AND FOOT SETTLEMENT

In 2001 the archaeological investigations were carried out in the territory of the archaeological monument (Šiauliai district) of the Salduvė hill-fort and foot settlement. Ten test pits and one trench were excavated, the total investigated area being 57 m^2. In the presupposed site, i.e. to southeast from the hill-fort, no settlement was found. In the cape located 90 m northwestwards from the hill-fort, a stone causeway 2.4 m wide was fixed on the northwestern slope of the hill. Presumedly, this hill might have been a rampart the slope of which was fortified by stones.

ŠEREITLAUKIO GYVENVIETĖ

Valdemaras ŠIMĖNAS

2001 m. VU pradėjo Šereitlaukio (Šilutės r., Vilkyškių sen.) gyvenvietės (A 511) archeologinius žvalgomuosius tyrimus. Dabar tai yra pasienis su Kaliningrado sritimi. Žvalgomieji tyrimai atlikti norint sužinoti kultūrinio sluoksnio išlikimo laipsnį ir gyvenvietės pobūdį. Be to, kariškiai aplinkui dairosi vietos apžvalgos bokšto statybai. Nesulaukus KVAD paramos, tyrinėjimus finansavo VU.

Šereitlaukio gyvenvietė yra 0,35 km į ŠV nuo Jūros ir Nemuno santakos, 0,3 km į ŠR nuo Vilkyškių–Bitėnų kelio ir 0,1 km į V nuo Jūros deš. kranto. Ji užima 10,6 ha plotą. Kalva, kurioje yra gyvenvietė, nuolaidžiais šlaitais. Iš P pusės ją juosia melioracijos kanalas. R kalva siekia Jūros upę. Kalvos viršūnė yra 16 m virš jūros lygio. Jūros upės ir Nemuno santaka yra 4,9 m aukštyje nuo jūros lygio. 0,65 km į V nuo gyvenvietės yra Šereitlaukio kapinynas, vadinamas Milžinkapiu. 1,1 km į PV nuo Jūros ir Nemuno santakos bei 1,5 km į PV nuo gyvenvietės yra piliakalnis su šalia esančia senovės gyvenviete. Kitoje Jūros upės pusėje, 0,9 km nuo šios yra netyrinėta Vėžininkų gyvenvietė.

Gyvenvietė surasta 1988 m. Tuo metu gyvenvietė buvo suarta. Čia buvo Šereitlaukio kaimo gyventojų daržai. Daržovėmis apsodintame lauke surinkta daug lipdytos keramikos, akmeninių trintuvų, gyvulių kaulų. Paviršiuje žemė tamsiai juoda, visur matėsi degėsiai ir molio tinko gabalai. Keliose vietose galima buvo išskirti net pastatų vietas. Į PV nuo gyvenvietės gyvenanti A. Survilienė taip pat buvo radusi trintuvų, kuriuos ji vadino „akmeniniais patrankos sviediniais“. Be to, ji pasakojo, kad buvo randama puodų šukių ir monetų. Vietiniai žmonės kalną vadina Sidabriniu. Apie jį yra užrašyta keletas padavimų. Pasakojama, kad čia stovėjo stipri pilis, o joje gyveno valdovas, kuris visas buvo pasipuošęs sidabru, net pentinai buvę sidabriniai. Kitas padavimas sako, kad ant šios kalvelės buvęs labai didelis akmuo, prie kurio buvo deginamos aukos, bet dvarininkas jį su-

skaldęs pamatams, o dalis jo ir dabar yra Jūros upėje (žr. Remeika J. Sidabrinis kalnas, *Ką kalneliai pasakoja,* Klaipėda, 1938, p. 21–22; Bicka J., Tumosas F. Sidabrinio akmuo, *50 gražiausių Mažosios Lietuvos padavimų,* Lauksargiai, 1939, p. 94–95 ir kt.). Apie gyvenvietės ir netoli esančio piliakalnio atradimą V. Šimėnas rašė to meto spaudoje (Kur stovėta Šereikos pilies, *Leniniečių balsas,* Tauragės r., 1988 rugsėjo 29 d., Nr. 118; Kur stovėjo Sareikos pilis? *Pamarys,* Šilutės r., 1989, Nr. 7, 10; Kur stovėjo Sareckos pilis, *Mokslas ir gyvenimas,* 1990, Nr. 2, p. 27–28; Dėl Sareikos pilies lokalizacijos ir skalvių – lietuvių ribų XIII a. pabaigoje, *Iš Lietuvos istorijos tyrinėjimų. Jaunųjų istorikų darbai,* V., 1991, 7 kn., p. 5–12). Pasirodžius šioms publikacijoms, atsiliepė Tauragės paminklosauginikas. Jis informavo, kad Jūros upės ir Nemuno santakoje, netoli aprašytos gyvenvietės žvejai yra radę dviašmenio kalavijo geležtės fragmentą.

2001 m. gyvenvietės centrinėje dalyje iškasta 2x5 m dydžio, bendro 10 m^2 ploto bandomoji perkasa. Prieš tyrinėjimus buvo sudarytas detalus gyvenvietės teritorijos planas (matavimus atliko G. Vėlius). Perkasos vieta apėmė nedidelį pylimėlį, einantį R–V kryptimi. Manyta, kad tai gali būti įtvirtinimų liekanos. Tačiau tyrinėjimų metu nustatyta, kad pylimėlis susidarė ilgą laiką ariant gyvenvietę. Be to, paaiškėjo, kad kultūrinis sluoksnis yra perartas iki pat įžemio. Ariamame sluoksnyje surasta smulkių molio tinko gabaliukų ir keramikos. Keramika lipdyta ir žiesta. Žiesta keramika puošta bangelės ornamentu. Dar viena žiesta šukė puošta lygiagrečių griovelių eilėmis ir turėjo briaunelę petelių srityje. Puodo būta apie 30 cm skersmens petelių srityje.

35–40 cm gylyje, įžemyje išliko tik ūkinės duobės ir stulpaviečių žymės. Į perkasą pateko viena stulpavietė ir 5 ūkinių duobių fragmentai. Ūkinės duobės siekė nuo 0,75 m iki 2 m gylį. Jos užpildytos juoda žeme su keramikos, gyvulių kaulų ir organikos priemaišomis. Dviejose duobėse matėsi nevienalaikio duobių užpylimo tarpsluoksniai. Duobėse rasta keramika yra lipdyta. Kelios šukės yra gana didelės, 7,5x10 cm dydžio. Viena šukė prie vainikėlio puošta dviem nagų įspaudų eilėmis. Puodo angos būta apie 19 cm skersmens. Dalis keramikos yra grublėta. Gyvulių kaulai – stambių raguočių ir smulkių graužikų.

Gyvenvietės paviršius buvo patikrintas metalo ieškikliu, tačiau metalinių archeologinių radinių nerasta. Tyrinėjimai parodė, kad gyvenvietė yra pakankamai informatyvi ir perspektyvi tyrinėjimams. Kol kas sunku gyvenvietę tiksliau datuoti. Preliminariai pagal lipdytą keramiką galima datuoti maždaug I tūkst. viduriu ir antrąja puse. Sprendžiant pagal žiestą keramiką, gyvenvietėje taip pat gyventa II tūkst. pradžioje. Gyvenvietę numatoma tyrinėti ateityje.

ŠEREITLAUKIS SETTLEMENT

In 2001 VU started investigations of the unfortified Šereitlaukis settlement (Šilutė district). In its central part the trench of 10 m^2 was investigated. Plastic and thrown pottery was found, as well as a cultural layer up to 40 cm thick with marks of a pole site and 5 household pits in subsoil. The settlement is dated to the middle of 1st millennium – the beginning of the 2nd millennium.